Nijmegen

Postadres
Gemeente Nijmegen
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Bezoekadres
Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen

T 14 024
nijmegen.nl

Contactpersoon
René Duifhuizen
r.duifhuizen@nijmegen.nl
T 024 – 329 21 24

Ons kenmerk
D200870922

Bijlage(n)
Bijgevoegd: Ja

Aan de gemeenteraad van Nijmegen

Datum 1 december 2020
Onderwerp Raadsinformatiebrief financiering stationsgebied Nijmegen

Geachte leden van de raad,

Er is positief nieuws te melden over de integrale ontwikkeling van stationsgebied Nijmegen.
Het afgelopen jaar is intensief samengewerkt met het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (IenW), het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties (BZK), de provincie Gelderland, ProRail en de NS om te komen tot een gedragen financieringsvoorstel aan het Bestuurlijk Overleg Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport (BO MIRT).
Met de uitvoering van het Programma Hoogfrequent Spoorvervoer (PHS), de status van stationsgebied Nijmegen als één van de 14 grootschalige gebiedsontwikkelingen op de agenda van de nationale omgevingsvisie (NOVI) , de versnelling van de woningbouw door de Woondeal met het ministerie van BZK én de regionale Verstedelijkingsstrategie is er nu momentum om ook stappen te zetten in de herontwikkeling van het station Nijmegen en de stationsomgeving.

Het eindbeeld is een innovatieve en multimodale mobiliteitshub in 2029, zoals uitgewerkt in het ‘Bidbook Thuis in de Hub’ (september 2020, gemeente Nijmegen). Een integrale aanpak zorgt voor een kwaliteits- als schaalsprong van station en omgeving. Zo wordt het stationsgebied getransformeerd tot een plek van hoge verblijfskwaliteit waar reizen, wonen, werken, winkelen en recreëren samenkomen. Hiervoor heeft de raad recent de kaders vastgelegd in het Kader Ruimtelijke Kwaliteit.

De verschillende partners hebben de meerwaarde om nu de benodigde financiering bijeen te brengen herkend. In de integrale aanpak voor het stationsgebied Nijmegen komen de beleidsdoelstellingen van zowel de nationale, regionale als lokale overheden samen. Om die reden maken Rijk, provincie en regio nu afspraken over de ontwikkeling en financiering van dit plan. Op 26 november 2020 heeft daarom besluitvorming plaatsgevonden in het BO MIRT. Het besluit is in deze brief opgenomen. Dit is een zeer belangrijke mijlpaal.

Hoe krijgt de financiering van de voorgenomen ontwikkeling van het stationsgebied vorm?

Tot dusver is de opgave voor het stationsgebied als een louter gemeentelijke aangelegenheid verantwoord als Planexploitatie in Ontwikkeling (PIO) in de rapportage Voortgang grote Projecten (VGP) van de afdeling Stadsontwikkeling. Met het verwerven van aanzienlijke rijksmiddelen en naar verwachting ook behoorlijke provinciale bijdragen geraken de plannen voor het stationsgebied in een nieuwe fase, te weten van planontwikkeling naar planvoorbereiding- en realisatie. En verschiet zij deels van kleur van gemeentelijk project naar een gebiedstransformatie met gedeelde verantwoordelijkheid tussen verschillende overheden.

In het verlengde hiervan zullen we voor de integrale gebiedsontwikkeling van het stationsgebied een planexploitatie openen. Het voornemen is deze planexploitatie - na besluitvorming door de provincie Gelderland over hun financiële bijdrage bij behandeling van de Midterm review – in Q2 2021 aan uw raad aan te bieden. Aldus kunnen we op een juiste wijze de beschikbare middelen monitoren en verantwoorden.

Met het genomen BO MIRT-besluit van 25 november 2020 wordt bevestigd dat Rijksmiddelen uit verschillende programma's beschikbaar gesteld worden. In combinatie met onze gemeentelijke middelen en de toekomstige subsidie van de provincie, mogen wij spreken van haalbare plannen. En kunnen wij melden dat zowel voor de uitvoering van nu PHS Nijmegen inclusief westentree als ook voor de oostzijde c.q. centrumzijde van het stationsgebied de schop vanaf 2023 daadwerkelijk de grond in kan gaan.

Financiële raming

De aanpak van het stationsgebied Nijmegen is te onderscheiden in verschillende onderdelen (Rijksproject PHS, realisatie nieuwe westelijke Entree, gebiedsontwikkeling centrumzijde inclusief infrastructuur), elk met een eigen kostenplaatje. Een groot voordeel om het stationsgebied Nijmegen nu op te pakken is dat de voorgestelde aanpak geheel aansluit bij de uitvoering van PHS. Een integrale aanpak levert tijdwinst op, minder overlast voor de reiziger en leidt tot kostenbesparingen.

Aan het initiële project PHS (spoorboekloos reizen en uitbreiding van sporen en perrons/overkappingen) is reeds een westelijke entree en verlengde perrontunnel toegevoegd, gefinancierd door provincie en gemeente. Voor het project PHS bestaat dekking (€ 108 miljoen) voor het gehele programma. Dankzij een bijdrage van NS Stations worden commerciële ruimtes aan de nieuwe perrontunnel toegevoegd en onderdeel van PHS . De uitvoering van project PHS is leidend en tempobepalend. De realisatie hiervan mag niet worden gehinderd door de plannen voor een nieuwe stationshal, een nieuw stationsplein, een nieuwe gebouwde bewaakte fietsenstalling, een nieuw busstation, een verdiepte snelfietsroute en nieuwe openbare ruimte.

De totale investeringsbehoefte voor station en stationsgebied Nijmegen is actueel november 2020 geïndiceerd op € 116 miljoen, excl. BTW, prijspeil 2019 . Deze is als volgt opgebouwd in miljoenen:

Indicatieve investeringsbehoefte:

•	Aanpassing Busstation:	€ 5
•	Nieuwe Stationshal:	€ 33
•	Inrichting openbare ruimte:	€ 8
•	Ondergrondse fietsenstalling:	€ 40
•	Verdiepte (snel-)fietsroute:	€ 22
•	Westentree/infra (rest tekort):	€ 8
Station en Stationsgebied:		€ 116 miljoen

De beoogde dekkingsmiddelen kunnen als volgt gepresenteerd worden.

Indicatief kasritme 2021-2029 in miljoenen euro's
(prijspeil 2019, excl. BTW, Rijksbijdrage van 27 mln. is incl. BTW) :

	21-23	2024	2025	2026	2027	28-29	totaal
Bijdrage regio	**10**	**20**	**5**	**10**	**10**		**55**
Bijdrage Rijk			**5**	**20**	**20**	**6**	**51**
Bijdrage NS (max.)			**10**				**10**
Totaal	**10**	**20**	**20**	**30**	**30**	**6**	**116**

Besluiten BO MIRT 25 november 2020:

1. Rijk en regio spreken de ambitie uit om gezamenlijk een innovatieve OV-hub van de toekomst te realiseren, door de integrale opgave van het stationsgebied Nijmegen kwalitatief, duurzaam en toekomstbestendig te maken.

2. Rijk en regio stellen vast dat nu hét momentum is om kansen in samenhang te benutten en meerwaarde te realiseren door:
a. het in de tijd samen vallen van de uitvoering PHS Nijmegen-Schiphol;
b. de versnelling van de woningbouw in het kader van de Woondeal Arnhem-Nijmegen en de verstedelijkingsstrategie Arnhem-Nijmegen-Foodvalley;
c. de regionale verbetering van de bereikbaarheid per OV en fiets door uitbreiding van de capaciteit en als gevolg hiervan de kansen op het creëren van nieuwe werkgelegenheid.

3. Rijk en regio spreken de bereidheid uit om gezamenlijk te investeren in het station en stationsgebied Nijmegen. Overeenstemming bestaat over de volgende verdeelsleutel:
• NS Stations heeft de intentie uitgesproken dat vanaf 2025 € 5- 10 miljoen beschikbaar gesteld kan worden voor de vernieuwing van de stationshal.
• De resterende investeringsbehoefte van € 106 miljoen euro zal door Rijk en Regio op basis van circa 50/50 worden gedekt:

- Voor het station en stationsomgeving wordt aan Rijkszijde door het Ministerie van IenW een bijdrage van maximaal € 27 miljoen (incl. btw) gereserveerd;
- De uitwerking van het onderdeel fietsenstalling – met een huidige raming van € 40 miljoen (inc. btw) – verloopt via het Actieprogramma Fietsparkeren van het Ministerie van IenW. We besluiten nu tot een onderzoek in cofinanciering. Uitkomsten van dit onderzoek bepalen de daadwerkelijke scope en benodigde bekostiging. De cofinancieringsbijdrage van Ministerie van IenW is daarbij maximaal 40%. Vanuit de regio wordt € 24 miljoen gereserveerd voor de realisatie van de fietsenstalling; vanuit het Ministerie van IenW wordt maximaal 16 miljoen euro gereserveerd.
- De bijdrage van Ministerie van BZK is bedoeld voor het realiseren of versnellen van de bouw van betaalbare woningen, mogelijk gemaakt door aanpassingen van de infrastructuur en de inrichting van de openbare ruimte. De uitwerking en financiering van de bijdrage van het ministerie van BZK verloopt via het programma Woningbouwimpuls. De gemeente Nijmegen wordt voorgesteld een aanvraag in te dienen voor de WBI-gelden gericht op het stationsgebied waarvoor de voorwaarden van het Besluit en de regeling Woningbouwimpuls gelden. Het oordeel van de minister van BZK over een aanvraag vereist in ieder geval een positief advies van de onafhankelijke toetsingscommissie.
- De regionale bijdrage van in totaal € 55 miljoen, is opgebouwd uit provinciale middelen en gemeentelijke middelen. Gemeente heeft reeds een bedrag gereserveerd van € 10 miljoen in de gemeentebegroting. Het college is bereid de gemeenteraad een extra bijdrage van €5 miljoen voor te stellen. Zij zal daartoe in Q1 2021 bij de behandeling van het Koersdocument een voorstel doen. De definitieve provinciale bijdrage wordt bij de Mid Term Review van medio 2021 bepaald. Mocht bij de bespreking over de verdeling van de kosten van de regio over de verschillende partijen er minder middelen beschikbaar zijn/komen dan zal er gekeken worden naar verlaging van de ambities van het plan.

4. Rijk en regio werken de afspraken nader uit en leggen deze vast in een bestuursovereenkomst, te ondertekenen in 2021. NS zal daarin ook partner zijn. Uitgangspunten hierbij zijn:

a) het budget is taakstellend,

b) de risicoverdeling is op basis van een 50/50 verdeling Rijk-regio en

c) de governance past bij de gezamenlijke en onderling nauw verweven opgave, de projectfase, de scope van het project, de kerntaken van betrokken partijen én geeft tegelijk pragmatisch invulling aan maximale btw-compensatie. Ook wordt ruimte gelaten/ gezocht voor bijdragen van andere begunstigden aan de gehele ontwikkeling.

5. Een eerste gezamenlijke stap is het opstellen van één integraal ontwerp voor het totale project waarbij in de bestuursovereenkomst nadere afspraken worden gemaakt over de scope van het project. We overwegen hiervoor een uitvraag aan de markt op basis van taakstellend budget en functionele eisen om de maximale potentie van innovatieve en kosten-efficiënte oplossingen binnen het taakstellende budget te benutten.

Wij hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Het college van burgemeester en wethouders van Nijmegen

mr. drs. A.H. van Hout	drs. H.M.F. Bruls
gemeentesecretaris	Burgemeester